LODOSLAR KENTİ

Füruzan

Füruzan
LODOSLAR KENTİ

CAN



TÜRK YAZARLARI

Bu kitap, İstanbul'da Can Yayınları'nda dizildi,
Özal Basımevi'nde basıldı. (1991)

Füruzan
LODOSLAR KENTİ

ŞİİR

CAN YAYINLARI LTD. ŞTİ.
Babıâli Caddesi No. 19 Kat 2 Cağaloğlu-İstanbul
Telefon: 528 61 13 Faks: 513 51 88

YAZARIN ÖTEKİ YAPITLARI

Parasız Yatılı, *öyküler*
Kuşatma, *öyküler*
Gül Mevsimidir, *uzun öykü*
Benim Sinemalarım, *öyküler*
47'liler, *roman*
Yeni Konuklar, *inceleme-araştırma, röportaj*
Ev Sahipleri, *gezi notları-deneme*
Redife'ye Güzelleme, *müzikli oyun*
Gecenin Öteki Yüzü, *öyküler*
Berlin'in Nar Çiçeği, *roman*
Lodoslar Kenti, *şiir*

ISBN 975.510.305-8
© Füruzan / Can Yayınları Ltd. Şti. (1991)

O DİLİNİ UNUTMAZ

Toprağın binlerce yıllık karnında hep taze bir can
vardır, diyorlar.
Güzel söylenmiş,
toprağa ana denmiş olabilir.
"Mevsimi gelmemiştir, tutarım bağrımda can'ı."
Doğum anını en iyi analar bilir, diyorlar.
Güzel söylenmiş olabilir.
Başka dillerde yurtsamanın amansızlığını
avutmaya çalışan bir adam
ihanetin ne mene bir şey olduğunu
yabancılamak için

bir İstanbul ikindisi çıkarıyor.
Yıllar yıllar önce gitmiş oysa
Kuzguncuğun ud'tan evindeyiz
Genç Fatih'in çocuk sergerdesinin atıyla dağladığı
dikip sürgününü göremediği bir yaban inciriyle evli
Kuzguncuk,
gözleri örtük.

Sultan-ı yegâhı dinlerken Gustav Mahler'i
duyuveren

üşümek bağrının mermer oluklarında
yüreksiz aklın onmazlığı ile
çok beğendiği birinin sakallarıyla ağlıyor ki
içine doğru;
benim yurdum, benim iklimim, benim insanlarım
gerikalmışlığın giydiği yoksa bir baykuşun
geceleri mi?

Toprağın döllenmişliği içinde can coşkundur
"Tezlenme, bekle. Mevsim olmadı daha, güneş
yerinde değil.
Dur sana ne dillerden ninniler diyorum ki
sözsüzdür, anca okunur."
Gençti gittiğinde,
döneceğim diye
öğrenmeliyim içimi kaldıran her şeyi, eksiğim ah...
Sonra ya?
Döneceğim,
dönüyorum,
döneniyorum,
dönmek,
dönerler mi,
dönmezininler...
Tüm zamanları çekiminde kullandı ana dilinde,
anlam bilimine aykırı olarak
yabancı dillerin anlam biliminde de aradı ve
aykırı oldu yine
eklerle özlemlerini süsleyerek.

Delikanlılığının en boy atmış yıllarında Üsküdar
kolunun altında çoğaltılmış desteyle, hem de
türkçe
çevreye duyurmaya çalışırken kısılan sesi
Kabataş arabalısında düşürüverdiği boyun
atkısının
onu bırakışma asla inanmayarak,
kolaya yollanmanın aslında ölmek olduğunu
arduvaz damları dingin,
hızlı konuşulan çok sözcüklü diller gelişmiştir.
Bilindiği gibi,
düşünmek sözcüklerle olanaklı.

Kim hayır diyebilir,
güzel söylenmiş doğru.
Yetmediği yeri görmek:
İşte marifet bu.
Kuzey sularını, iç gölleri beğenmeyen balıkların
alıp taşıdığı
görülemeyen herkesce bu yüzden
arabalı vapurların iskelelerinde bağıranlar
işitirler;
gönüller de karşı karşıyadır diye...
Yitik boyun atkısının yaşlanmaya yüz tutmuş
sahibi
korkuluğunda denizi yüzleyip
geçmiştekini anımsayarak
yabancı dilli sokaklarda reşim gibi bakmaktadır
kendine.

Bir öğretinin tutkulusu onun insanlar için
olduğunu unutur mu?

Gölge yapamayan solgun bir kuzey güneşi
tüy saçlı, dudaksız bir kadın
masalara sözcüklerin yığılıp durduğu
ve bunun yaşamak sanılması
doğru değildir ama,
olabilir

Bir eski kentin, ta uzaklardaki çok eski bir kentin
veremli bir nakkaşın aşkla işlediği silueti
yedi tepesinde padişah güzellemeleri yapıp boynu
urulan
paralı şairlerin el ayak çektiği
göksel anılar bunlar kuşkusuz
onu resim edip, tarih edip germek için midir
hayat?
Doğasının üç yanı denizlerle sevişen
oraya ancak ve ancak sözlere aldanmadan elle,
emekle, gözle, yürekle gidilir.
Beden şaşar ışımasına
söz yetmez, ayıptır.

Ayıp sözcüğünü çıkaracağız bu kentten, yaraşmaz,
ayıp zaten her dilde en kolay kullanılan...

Eksilmişliği,
utandırmadan neyle buyur ederiz bilsek
ilk Müslüman fethin Kuzguncuklu ahşabı hâlâ
direngeç.
Eksilmişlik sağalmaz,
bırakın.
Bir Ermeni ustası, tasvir kadar güzel bir erkek
ince saydam bir burun,
yorgun;
ah canım eğil eğil öpeyim
bir atlasın benzersiz solmuşluğundaki yeşil gözleri
delidolu bir İstanbul kadınına marifetli çirkin
elleriyle adadığı şarkılar
rüzgârın huyu nedir bilen kulakları
bir cihannüma gibidir kucağında udu
fasılların sofalarına inen kızıllığa katar sesleri
o çekilmedi dinleniyor, suskun, sanırım hep
susacak, yoruldu...

Sevda ender bir çiçektir
selâmlandı.

İncirin pürtüklü gövdesini,
dağlayan sütünü
gözkapaklarınm zarından boğazına akıtıyor gibidir
düşünürken sevdiği kadını
"Bir zalimi sevmekle bu yürek"
zalim övgüdür şimdi şarkıda
dil ne garip, ne varsa dil; unutma.

Rakılar kadehlerde çökük
karpuzlar acı su kuyusuna yaslı
Beykoz yolu üstündeki Deniz Assubay Okuluna
önüne,
şöyle geçişe yakın
mürettebatıyla batmış bir tahtelbahir konmuş
genç cumhuriyet savaş dışı
bu kaza kader olmuş.
Omuzları vatkalı taze dullar hep öylece kalacaklar
kocalarında
udun sesi dokuz yüz kırkların korunmasından
özgür
erbaşların kimlikleri lombozlardan ışıldıyor
yosunlardan aşılanmış saçlar pas
saf altın halkaları taşıyan balık karnı ak parmaklar
havasızlık,
ciğerlere,
düşünmek olmaz
çünkü o yıllar onur konuğudur radyolar
Şişe Cam'ın akşam vardiyası
işçiler İstanbul'un karşı yakasına bakıyor
fırınlarda kutsanmış sıcak ekmekler
ne kadar kalabalık o adamlar

'Zalim'e denk sözcük 'ömrüm' olmalı.

Gurbetin usta dantelcileri bağırlarına yazıyorlar
türkülerini
mızraplar

Topkapı Sarayının içavlusunda
Lut'lar müzelerde.

Bir sevdaya yeter bir ömür ancak

Başka kadınlar, başka erkekler
olabilir
onlar durma tek anının yedeğindedir
ayrılığın ölüm olduğunu bilip
taş bassa da her yanına caymaz
yaban inciri,
Kurşunlu kilise,
Prens adaları,
sırça kesiği bahçeler
Laleli'yi
Laleli eden tramvaylar
tütün depolarında Salacak.

Toprağın gebe karnı üstündedir bütün bu
anlatılanlar.

Yıllar ne çabuk geçiyor, seksenlilere geldik,
haydi,
tahıl ambarımız Konya ovasından sürüp gelen
otobüs
otogara,
İstanbul'a boşalıyor umutlarla.

Konya, ovalığını çatır çatır yaşar
ilkokulun, orta okulun, lisenin
parasız yatılı olması gerekmez.
Lotaryacılık istemiyorum.
Şimdi hayatın parasız yatılısız okullarından
yetişenler
didişmeye dörtnala kuşanmış.
Hayat
sabrın caymaz büyük simyacısıdır.
Yetiştirme yurtları iyi yürekliliğin artıklarını
kuşanırlar
Konya,
Kayseri,
Siverek
rüzgâr çavlanlarının acarlığında
erken yatıp çok düşe kendini bırakan
bir çocukluğun tanıklığını iki ortalı defterine
büküp koymuş
İstanbul Üniversitesinde iktisat okumaya gelen
bir şairöğrenci
yirmilerinde bir delikanlı
altın kakmalı ela gözleri
anasının duaları,
babasının öğütleri
uğurlamanın öbeğidir
hayalleri öylesine taşkın
kalabalıkta kendi kendine gülüşünü
ayrımsamıyor.
Akşehir yatırları "Güle güle. Gülüşün silinmesin.
Üniversite sınavlarının yorgunu yüreğin."

İbrişim kirpikli eşekler adımlarıyla uyuturdu
bebeleri.

Bavulunu alıp İstanbul'a dikilip kalıyor
kalelerin yoluk burçları
dibi dibine kurulu tezgâhlar
ırzın ürkek adımları
tere,
bite,
karakola
batmış İstanbul'un
kadife karası yumuşaklığına
hayran.

Çünkü o bilir
dikenlerin tozladığı akşamlarında
denizin kokusunu duymuştur
İstanbul ne kirlense
geceleri doğrulur
Topkapı Sarayının ordan katlanır
bir ayağını Harem'e dayayarak
iç çekişlerini uyandırmadan yersizlerin
çocuk kılıklı vapurların iskelelerine saçlarıyla
silkelenir
güngörmüşlüğünün kırıştıkça ahulaşan yüzüyle
altı terlemiş ağır memeleriyle
denizin hazinelerini çekip dökünerek
yıkanacaktır.

Ağrılıdır çok
evet
Zeytinburnundan.
Kolları yorgun,
morarmış.
Evet,
gecekondular sıkıştırıyor.
Gecekondu eşittir minibüs,
fesleğen,
kavga,
başköşede televizyon.

Bir gazel ana avrat söven,
acıklısına acıklı.
Hep yaylıları ve nefeslileri sevmek
sanırım doğululara özgü bir huy
bir davulun bağırsak karnında bile
yanıklığı yaratabilmek yine.

Çocuk,
hele düşün
Anamur yöresinde geçen yılların
ağzına, burnuna, gözpınarlarına dolan büyüsü
gözüne dizine dursun
Akdeniz,
Marmara,
Ege,

Karadeniz
göbek bağını kestiğinin özrünü sormaz
sanma erkekliğini ilk ayrımsadığın gecenin
sabahı İstanbul'un koynunda uyandınsa
kentin belleği güçlüdür unutmaz.

Şimdi tecim evleri pestil kokmuyor.

Eytişimsel tartışmalar
hayata geçti mi
bak.

Kenti, kışa girerken ak badanalarla
ilkokula yeniden başlatacaklar
haberlerde nesnel sayılar.
Özçnel olan
kan
özneldir unutma
Bebek sırtlarında birinci dereceden âsar yapı
ardındaki yüzyıllık manolya
açılıverişiyle patlar
dolunay
genç bir ölünün düşmüş kolları
anası kitaplarını yeni okuyacaklara taşıyor
gözyaşından ana heykelleri
kentin tüm girişlerinde karşılayıcı.

Sen buralarda değilsin.
Oyalan

yeraltı ulaşımında Prusya rengi yolcular
üç yakası denizle kanaviçe
bir kenti
içinde tutan
ve ondan gidip gidip vardığı yerde
Rahat ol bak sakın utanma,
alış.
Utanç Batı'ya uzaktır.
O kendini tamamladı, bitiyor.
Doğu hep yaşadığından, hata yapar.
Bu yüzden utanç onun arasız nişanlısıdır.

Çekinme bak

seni kendilerinden sanıyorlar.
Giderek de öyle.
Bir dönüş her şeyi naftalinli sevecenliklerinden
titiz ayrıntılardan
çıkarmak değil midir?

Çok gezdim Anadolu'yu dersin
babamın memuriyet yılları
Rumeli'den kopup gelen bir uzantı.
Ah Van,

ah Bitlis,
ah Kars
ne zaman ölesiye sıkılsan,
kolay mı
kişinin ana dilini unutması?
Mardin'de tüfek bahçeleri
Antep'e giren Doğu ekspresinde
ayaklarını camdan sarkıtan subay oğulları
Antepliler bu yüzden çıbanlarını şanla taşır.
Ne zaman ölesiye sıkılsan
son yıllarda azalsa da bu
yatağında
iki başına yalnız yattıklarınla.
Çünkü sevgiyi başka dilde çağırmak
kimbilir belki cinselliğinden de eder kişiyi.
Pürüzsüz kentlerin sürdüğü kuzeye
karşıt yabanıllığın çiçekdürbünü güney
anınca
kasıklarında kıskançlık
yermekle kurtulmak olmaz.

İhanet dildedir bunu unutma.

Güney tükenmez gebeliği ile
yıkılan kendini yeniden kurar.
Toprak içindeki cana
"Mevsimi gelmemiştir tutarım bağrımda seni"
derken
sen mevsimin dışında

yani en kalabalıkta bir başına
dinle,
oku,
tartış;
dinle,
oku,
tartış...
Uygarlığın iletişim araçları ki,
burunları Kaf dağı
gerikalmış ülkelere yapacakları arsıulusal
yardımları
eğiterek,
öğütleyerek sunarken
çok parlak sözleri var,
zorunlu
çünkü unutturacakları şey öylesine görkemli
dil elbette ihanette olacak.

Yurtsuzlaşmak eşit uygarlık, ya kimin adına?

Renksiz boynunda bir nota yığını kadın
acıklı kucağının ninnisinde
seni avuturken
umurunda mı güneyin, ne sandın?
O iri kalçalı, kalın kirpikli, doğurgan.

Doğu güneşin evidir.

Ah ki ah,
acıdan kaçana yazık
sensin o
kimliğini uzat
baş başa çektirdiğin biriyle
seni nasıl da tanımış biriyle
o ki kimlik verilen değil, alınandır der.
Öp iyice,
ısıt onu,
çocukluğunun masal geçeneklerinde
yaşa duyularını,
duyuların büyük gücünü ne kolay yitirdin
Üsküdar seni kustu; düşlerin, belleğin yok
diline ihanet ettin,
dilini unut
belleksiz nesnel olabilirsin,
işte, ol.
Ah iki gözüm, yüz bin kitabı değil yirmi bini bile
seksenlik bir ömrün her gün okumayla
bitiremeyeceğini hesaplamıştık bir
gece ta be sabah.
Çık artık kâğıtların arasından,
kuşan canlılığını
üç kıyılı benzersiz toprağının dilini okşa
gerdeğe gir
sohbete başla
ödü deşilsin yabancılığının
vakit daraldı seni unutmakta nerdeyse
bir ney sesinde lodosları tanı

korkma,
anısız insan olmaz.
Bilmem ki intihar eden bir sevginin içinde
kalmaksa istediğin
dilini unut ki, o seni emzirmişti.

Bu dil acıların başkentidir şimdi, olsun.

Eski tersanelerin romatizması yoksul çocuklarına
kalır

Yavuz diye vaftiz edilemeyen
dolmuş motorları çalışkanlıklarıyla Cemreleri
uzun mevsime taşıyorlar.
Bir kadın cesur,
onurlu
erkeği içinde duyduğunda
tan sökerkenki hıçkırıklarına
doğacak çocuğunun sesini de katıp
mushaf'a kaldırır.
Babasının pasaportuna kaydı geçmez
iki canlı oluşunun tek başınalığında
anadilinde
polise kaydı vardır.
Kakılırken toprağın karnına bunlar
sen ta uzaklarda yaşlanıp,
kekelerken

durallığın uygarlığında, çürüme arkada bekliyor
yit git n'olacak önemi yok.
Keçelerini suya basar hamarat Akdeniz nasılsa.

Spermanın beyin oluşunu içinde dolandıran suyun
turuncusu
dökülür
tarihin en zorlu yerine.

Kolları kısalmış koyu renk ceketi, ağırbaşlı
gömleğiyle
bak,
geliyor
cebinde gideceği yerin adresi
sonra ver elini kent bayramı otobüsler
"Ücretleri unutmayalım beyler, kumbaralarımız
var"
"Öğrenci arkadaş yürü."
Giriş sınavlarına katılan yüz binlerce öğrenciden
biri,
ne genç ülke,
yaşamak her yerde zonkluyor,
sedef kakmalı takunyalarıyla sokak kızları
resmi bayramlarda ak kordelalarıyla uçan ilkokul
öğrencileri
işte
işte
Galata kulesine konuyorlar,
yağ kokulu kayıklar alkışçıları,

Kabataş Üsküdar arası, ne rastlantı,
hayat
tükenmez
güzeller güzeli arabalı vapur Boğaz Köprüsüne
inat
Marmara'nın içinde üç kalkan,
Sait Faik balıkları da cabası.
Delikanlı bavulu, cebinde kitabı
arklarda tahta yüzdürme ustası
beş numara gaz lambalarının okşadığı
bağ evlerinde Gorki okumuş
Mevlâna Celâlettin-i Rumî
mermer eşikleri aşınmış çile odalarının
buhurdanlığıdır
Taşra çarşıları loş,
lisede sevdalısı olan kızın
yalnız bir kez sinemada yanına oturmuş
bunu ömrünce titreyerek anacak.
Şu Anadolu sinemaları ki, beyaz perde gerçekdışı
düşler dünyasıdır,
diyenler orda alabildiğine haklı
ne kalabalıktır Tanrım eve dönüldüğünde
yıldızlarla birlikte.
Bozkırın çizgisizliğini
rüzgâr dikenlerinin hüznünü tanıyan
inançlı,
çok genç bir adam
payitahtta
payitahtta işte
denizi korkuluğundan eğilip izliyor.
"Büyük bir serüven hayat"

başka söz yok.
Sevinince de ağlanırmış, iyi
ve dalgalarda yıllardır toplanıp yayılan atkıyı,
birden görür,
tanır
eğilir eğilir
denize ilk dokunuşu
daha daha
denizi ilk sarışı
atkıyı çeker mis
Poseidon'dan bu yana onlardır denizi
efsaneleştiren
tuzun ıslaklığı boynunda, içinde sesler

Üsküdar iskelesinde bir zaman bağrılmış,
bağrılmakta.

İnsanlar,
dinleyin...

Gündelik yaşamın boyunduruğundan
boşalın bir an için
sözcükleri görün,
yenileyin içinizde
dilinizi duyun,
canlansın
emeğin,
özgürlüğün

geleceğin güzellikleri
senfonisinin çalışmaları...

Toprakta Konya ovasından
öteye
öteye
öteye
yaygın bütünlenmiş, içindeki ilk tekmeleriyle
ışıldayana
Seslenmekte
"Gördün mü bekle
tez canlılık mevsimine hazır ol."
Yazmayı sürdürecek en diri sözcüklerle yine

o dilini unutmaz.

Kasım, 1990

İĞDİŞ EDİLMİŞ ÇOCUKLAR MENKIBESİ

Bir bağın helmelenmesiydi
o yaz,
ikimiz için.
Yok,
yanıltmayayım anıları
yoksulluğun güvensiz padişahlığında
ne bağ vardı ortada, ne bahçevan.

Kışları unutmak
Sürünmenin erdemini yüceltmekle
besleniyordu.
Varsılların görüntüleri ışık yolu uzak.

Denizde çatanalar
iç geçirtirdi bizlere.
Manavlar,
en yaban sesli amcalarımız,
sayrı düştük mü kaldırımlara
küfür dolu mendilleriyle
silinirdi burunlarımız.

Dayanaksız yaşamasını bilenler,
cesurdurlar,
kişiyi korkutacak denli.
Gövdelerine çarpacaklardan
kemiklerinin sütsü tazeliğine aldırmadan
tırmanırken yokuşlardan
kestiler mi yollarını
ıhtırılınca dizleri üstüne
ağlarlar,
sinerler
gülüşleri peşi sıra.
Töresidir,
kimsesiz çocuklara cinsiyet sorulmaz
kız mı,
oğlan mı,
ne farkeder?

Bir bağın helmelenmesiydi
o yaz,
ikimiz için.
Yok,
yanıltmayayım anıları
ne bağ vardı ortada, ne bahçevan,
sevgiyi yakalamaktı işimiz,
tek bir yaz daha yaşayıp
eklentisiz,
ara mevsimsiz
sonra ölmekti dileğimiz

Bir sopa bir aba o berduşa rastladık
günlerden bir gün Tanrı'ymış...
Ne yazdı,
unutulur gibi değil.
Yetkin bir öykü,
anlatmak için ivecenlik yatışsın
ağır ağır geçelim sözcüklerden...
Tanrı büyük harfle yazıldığından beri
ölümsüzdür,
insanlar varoldukça.

Ona rastlamadan önce;
zorbaların çürüttüğü
bedenlerimizi veriyorduk,
sapakların pıhtılığında.

Her yere kaçamak girip,
zedelenen
bulduklarını
sokak arslanları cüzzamlı kedilerle
bölüşüp yutmaya duran.
Özgürlüğün bunca dokunaklısı kime yar olmuş?
Gün dönümlerinin hırçın bulutları
gözdağı verirken bize
sen on yaşındaydın,
ben yedi.

Hamamların sırtlıklarında
Muş yöresinde işlenmiş geyikler
ki, tırmanıyorduk üstüne
ipinceciktik,
tüysü
bir deri,
bir kemik
kum küfeleri,
geyikler
artı biz
geçiyorduk hevesle
tersanelerin 1455 tarihlisine
ne amansız tutkunduk
yüreğimiz karşılıklı hayran.

Elmas olacak çakılları toplarken
belerdik aşkımızı çelimsizliğe.

"Bir kilo üzüm olsa
bugün çalmasak
dokunulmasak,
beyaz peynire
ne dersin?
Sıcak ekmeği bölsek
yok,
az be,
ikimize de birer kilo üzüm
peynirler taşsa yağlı kâğıtlardan
gülme kız,

gülme...
Üç gündür açım.
Ben dün yedim
Taşmektep'ten çıkarken
hademe tutup dövdü
ninem öldü,
kapı önü silme kundura.
Herkes bitti,
"kim tanır şimdi beni?"

Kamaştıran gürlükte bir yaz.
Özsuyu taşmış bağlar akıyordu içimize
hem bağ vardı, hem bahçevan.
Sırtlık geyiklerden bizi en çok taşıyan
sevgimize bakmıştı hamallar duymadan.

Deniz hastanesinin köşesinde
çocukluğun delişken unutkanlığında
bağırdık,
Yemiş iskelesi ilk kimin?
diye.
Hayatı sakınıp
sizi,
adını anmak istemediklerim
hiçlemeyi sınıyorduk.
Tıka kulaklarını,
sözleri ulaşmaz,
elleri ulaşsa da,
başardık da.

Sen
benim biricik sevdiğim,
Akranım,
güzel delikanlılığı özleyen,
söz sana,
ben büyüteceğim seni,
kaç kış geçti,
yalnızım,
diretkenim,
nerdeysem anımsa,
bekliyorum
her öpüşümde inan
ilk kez
ilk kez
ilk kez

Biliyorsun,
sevginin satılmazlığını öğretti bize
tıknefes kentsoyluların aktöresi.

Bedeni koruyamamışsak
çare mi vardı,
sorarım size.
Bacak araları kanırtırlırken çocuklar

ağlar düşlerinde bile
caymaz gülen alınlarıdır
çünkü:
Salt bellekte korurlar kendilerini.

"Seks" filmleriyle hırlaşan büyükler
alan heykelleri bizi görmez ki
portakal sandığı çakması sinemalar
ne sığ o etsel kalkışmalar
zavallı yazık adamlar
nasıl da bu denli kötüsünüz,
alışılmışlık
çağlık yazgınız
hazinsiniz,
üstelik ağır
kırılır dal dal yaprakları
suyunu veren yoksa çocukların
sunarlar istenen yerlerini
yumarak içlerine gözlerini
büyükler hantaldır,
ayrımsamaz
onlarınki heykel gözleri.
Nasıl hiçlik bu,
suskudan beter.

Çocuklar
kendi sinemalarını yine de sever
gişenin tövbekar kadını
birinden kazandıklarını, ona verirler.

Yaşasın.
Yazdı,
damlar örtüsüne gerek yok
filmler ağaçlara karışır
yatsıların azarlayarak geçtiği
dublajın tanış sesleri
ben şu,
sen o olacaksın kesin...
Yalnız,
bir büyüsek
ne zaman?
sormak istemem
kırk sayısı değişmez,
çünkü haramilerindir.

Büyümeyiz biz de,
boşver,
uyuruz,
uykunun doruğunda yaşarız.

Müthiş bir yazdı,
benim değerlim,
iştahla tükettik güneşi
çınarlar üşüdü,
kuşlarını yitirdiler
kapılar örtüldü,
kömür kokusu,
iskemleler toplandı yaz bahçelerinden.

Dışlandık,
şaşırdık,
başbaşa kaldık.
Kısa ömrümüzün kıyılışım
serip güneşe,
anca oyalamışken
yine geleceklerdi,
yine kanayacaktık.

Öylesine korktuk, candamarımız koptu.

Gel,
partal sevdiğim,
kaçalım,
kiralık bir bisikletle
sen önde,
ben
arka selede
çıktık Unkapanı köprüsüne.

Yöneldik,
bir ses,
eğilirken biz hoyrat ellerde
çaldığı şarkımızdı.

"Kader şunca yaptığın yetmez mi bize
Zaloğlu Rüstem olsa gelirdi dize"

Gülümsedi
yaşı belirsiz adam,
anımsa
masal gömülerinin Harunreşid'i bu,
vurduğu kartalın bacak kemiğinden oyduğu
çalgısı,
eski leş harmanisinin misk-ü amber kokusu.

Sevap melekleri sürekli ağlıyor
ayandır ki kırk ikindi
günah melekleri ışık yolu uzak.

Geçin kız oğlan,
oğlan kız
sayısı sorulmayan çocukların yatırı benim
sığının kuytuluğuma
tanışın yandaşlarınızla
şu topal
aylarca kapı altında tutulmuş
rakı içmişler sektirerek onu
saçları diken, ağzı ateşten çocuk
babası Sultanahmet'te cellatlığa durmuş
umarsızlıktan.

Bıkmadan hıçkıran
müsamerelerin arka sıra öğrencisi
yazdıklarını kendi oynar yangın arsalarında.
Bu karınca duası satan
kavruk,
çolak edilmiş
kolu zamansız kesilmiş fidan benzeri.
Arasız gülen yırtık arlanmaz
beş gün
beş gece,
Cansız anasının koynunda uyumuş
ölümün kokusunu
şıp, hemen tanır.
Hiç bakire olmamış öteki
kırpıntı bebeğiyle evcilik oynar
kıpırtısız duran oğlan
bir usturayı sürtüyor iman tahtası altından.

Ne bilinmedik canlarsınız siz
sorunuzun yanıtı değişmez,
ardamarlarından vurulanlar,
yalnız yaşayabilecek aranızdan.

İstiyoruz büyümek
çok istiyoruz
kaç yaz saymalı,
ki
kışsız olsun
soğuklar mola verse amcalar, abiler

yirmi yaz yaşasak peşpeşe
anlarız büyükleri belki.

Dinleyin peki:
Ananız
üçüncü sınıf tarifeden,
Muamele yapar
yaşlandıkça
altın dişlerini söktürüp
satıyor tefecilerine kentin.
Babanız
bakıyor buraya doğru
esrarkeş, adını bilmez,
yıllanmış ezikliği arıyor dokuz yaşını
asılıp güneşi kovaladıkları tramvayları...
Ağabeyler
tutukevleri prangasında köşürüm.
Ablanız,
dudakları kayısı benzeri diri.
Gözlerinizi çevirmeyin.
On yedisindeydi, bakmak güç,

örtün duyularınızı sıkıca
önünü doğramışlar,
taşlamışlar
kan revan içinde,
orta parmağında zebercet yüzük.

Unutun,
unutun,
unutun
büyümeyin.

Kürek kemiklerinin iğne oyası ağı
memesiz göğsümde acının yatakları
işliyor
yerini büyüterek
ilk tutkum.
Yaratan bizdik gemlenmez aşkımızı
yedi yaşında
bir kız,
on yaşında
bir oğlan
hızarların sesi devinirken tren yollarında
öptüm seni,
önce süslendim töresince
bedenimizi sıvayan kent artığı çirkefleri
yıkadım tepeden tırnağa
saydam ayaklarını aldım avcuma
fetih çeşmelerine taşıdım bağrımda
kazıdım lağımları parmaklarımla, kasıklarından...
Aydırdığım güzelliği,
söktükleri tırnaklarını öpüyorum
filizleniyor etsi pembeliğin dipleri.
Acını,
ağunu
aldım,

emanetindir
üc cilet çıkardım sırtından
iki çivi,
bir bıçak,
sigara yanıkları.

Sonra sırayla kustuk
birbirimizin alnını tutup,
midemizin çeperlerini silkerek
pörsük büyüklerin sümüksü pisliklerini attık...
Gülümsedin bana,
anılarına yazdın beni yüce gönlünle.
Her şeyin bellek olduğunu bilene ne mutlu,
kutsadın yüzümü,
kurtulmamı,
özümü beğenmişliğimi,
sakatladıkları erişilmez gövdenle,
armağanındı kuş sesleri,
şadırvanlar,
paslı tenekeler,
varsılım,
benzersizim,
indik bisikletten
tomrukların üstüne yükselerek
ağaca çıktık,
baktık denizin ötesine
yitmiş yaşdaşlarımızın
katran dubalarına tepilmiş mezarlarına.

Kaçamak tuttum enseni,
ürperdi anımsadıklarıyla gövden.
Ürkme,
benim tek aşkım
sözümü tutacağım,
güçsüzlüğümüz eş,
isyancılığımız da.
Kim görmüş böyle uygun iki insan?
Ne zaman öptümse seni,
inan
ilk kez /
ilk kez /
ilk kez /

Alınyazımızı çizenleri tanıdım,
dalaştım onlarla.
Nerdesin,
çık gel,
duruşuma sevinç ol.
Bu kent çok büyüktür,
aratma beni.
Haşarı,
dinmez,
soluk soluğa bir yaz
içimizde uzuyordu keçi yolları gibi.

Tanrı'mız semt pazarlarında
avcuna para atanlara
gülümsüyordu akmış gözbebekleriyle,

elinde kör değneği,
ayaklar çıplak
ve
ermiş sabrıyla yutağından
bin yıllık balgamlarını söktürerek
tükürüyordu paralara,
bizi uğurluyordu olağandışımn doğruluğuna.
Sabah yıldızı ıpıldadı,
vedalaştık.

Tanıklık edendi kitapsız sureleri ile
kirletildikçe arınacağımızı öğreten bizlere,
öteki Tanrılara karşıt yürüdü yeryüzüne.

Katranlı dubaları kilitlemişler
ürküntü yakamızda
kaçıyorduk kentin içlerine
yorgancıların gece camekanlarında
tombul karınlı yastıklar,
nar gibi atılmış döşekler
Karanlığın gözcüsü çift suratlı aracılar.

Titreme çocuğum,
ya büyürsün
ya ölür.
Sizlere söylemedi mi,

o meczup kör,
tarihtir,
beyninin aklığını parçalayarak bandığı kalemi ile
çocuk kanlılarının sicillerini tutuyor.
Mahşerde sorulur bir gün sübyan ölüler,
biliyor.

Size yol açmak için makas değiştirenler
az mı sanıyorsunuz,
değildirler.

Kara dubalara yapışanlar,
kopuyor parmaklar
orda.
Evsizlerin kuşatacağı koca bir kent var.

Ortak eylemimizin cayılmaz sevgilisi,
nasıl durgunsun nasıl korkak,

kimseler
bilmiyor
o
bana sunduğun,
barışçıl
cömertliğin güzelliklerini.

Kaçtık birlikte,
tomarladık yazı.
Kim başarabilir,
kolay değil,
neler gerekir, bir bilseler,
acılar,
dövülmeler,
açlık,
ıssızlık,
görevin
büyükler adına utanç, görevin
ana yok,
baba yok,
ot yok,
ocak yok.

Öyle ha deyince kadından doğma çocuk
bir yaz cennet bağları eşi helmelenmez
ne bağ,
ne bahçevan yoksa
sevgidir,
bağların bağbanı
anılar bilirsin yanılmazla.

Uysaldık,
ekşimiş soluklar yakıyordu genzimizi,
ne ettilerse,
kirletemediler bizi,
kangrenli görmezlikleri sıyırtıp

o yazı
iliklerimizde yaşadık.
Sapıklık durduğu yerde boy atmaz,
borsalarda sevgi altınla ölçüşmede,
bir süre alanlar boşalacak.
Takvim: yılı hayaletler.
Güçlünün azgın utkusu göndere çekiliyor,
olsun,
bu da
geçer...

Sisli yaslarda başıboş giden
katran dubasındakiler,
muştularım
tiril tiril Mayıs yaprağı sevgiyi
tüketemediler,
o
Muş yöresinden sırtlık geyiklerin
üstünde uçuyor bizlere doğru,
terkimizde üzümler hevenk hevenk.

Doğanın yasası bu,
budandıkça
gürleşecek.

Yağlı kara, bir gecenin örümceklenmesi
bize erişmezdi,
bilmezler.

Nerdesin,
yıllardır rastlaşmadık,
ey benim gizemli yoksulluğumun
elişi küheylanlı, güçsüz prensi,
tutup kemik omuzlarından bastırıyorum
özleminle dağlanan canevime seni,
güneşimiz ağıyor düğünümüze,
sen
on yaşında,
ben
yedisinde,
gözlerim
bayram yerleri ortasında
kolan vuruyor delicesine.
Evcillenmez onurumla
çocuk dünyamı
ben
öpüyorum
akranım olan ağzından
inan

ilk kez /
ilk kez /
ilk kez /

Nisan, 1981
(Sanat olayı)

"AL SAZINI SEVDİCEĞİM"

Toprak yalımlarla kazılır mezar edilecekse
Ham tahtanın kıymıkları
Hokka gülü rengi
saydam
emzirmiş göğüslerinde,
Bir kuş sürüsü çığlıklarla denizi taşıyor
Bir kış eli kulağında
biter
Acı ağır,
demlenir
Yeniden çıktığında 81 baharında
Yedi kol çengi
bir çiftetellinin İstanbullu oynanışını

Kavgacı
bir çiçeği seçersin e mi
Olsun,
çiçek çiçektir

"Al sazını sevdiceğim, çal hevesinle,
Çal söyle benim şarkımı sevdalı sesinle."

Cânım yüreğin yorulup yırtıldı ya
çayır çimen olup yeniden çıktığında
kavgacı
yola gelmez
düşün emi,
küçük sözü tut ilk kez
mavinin en hası üzerimizde.
İşte hatun kişi adına seni anıyorlar
genç bir kız ardımda,
sen mi beni doğurdun,
o mu beni?

Sırtın toprağa değmesin
kollarımı uzatıyorum...
güzel yeşil gözlerini
sıkı yum...

sıkı yum
sıkı

Serpintiler düşüyor ham tahtaya...
Ilıktın sakindin,
yanma vardığımda
Solucanların teni tanımadığını
Bu kentle,
güzlerin uzun olduğunu bilen
bir İstanbullusun,
ince kemikli

Olağanüstü güzel
şimdi mersiye için sesler hazır
Dar zamanlara kaldın kadınım,
acı diz boyu
ancak özel bir ölüm yeniden dalgınlaştırır bizi
fotoğraflarla çıkar gelir
yüzünün halleri kalabalıklardan arınmış
Hep İstanbulla evli kaldın
onca kocana karşın
düşlerini saldın Samatya'nın orda,
döner fenerlere
çocuk düşürme usullerinin sessizce konuşulduğu
Ahıpkapı'dan çıkıp Cankurtaran'a doğru
Poyraza bürünmüş ölüm işte...
Dalgalar kurşuna kesti,
kar yakın
Çocuğum deme
n'olur sus...

Bilmiyorum,
sen mi beni doğurdun,
ben mi seni.

Susuyorsun,
ölüler konuşmaz,
neden
Dölüt olmadan ben
hangi mutlanmanın titreşimi kavrıyordu
senin kasıklarında çırpınan

erkeğin,
ki babamdı,
tanışmadık
hoyrat iri ellerinin,
karnının Bursa ipeğinde kayışı,

Hayatımda gördüğüm en kederli yüzüm.

Serviler bilgeleridir mezarlıkların
milyonlarca keder devşirmişlerdir
adına kefen denen kumaştan
Toprağın damlaları iniyor ham tahtaya
ah söyle biri gelsin
alsın yüzümün anlamını gitsin seninle
Üzülme
duy
iniyorsun Altıyol'dan,
tarçın kokuyor her yan
kalçalarında.
Kara verevden eteğin değirmi ışıltısı
parmaklarının dokunduğu
teller
Çalınmazsa ölür utlar,
kemanlar
şimdi deniyorum evcil olmayanların
yeniden bir uyuma yollanmalarını
dirençten geçer bu,
biliyorum
bir İstanbullu,

aranmış
ziyade sevilmiş
gözleri sürmeyle dayatıyor yeşile
ilk tıpırtıları toprağın ham tahtaya vuruyor
gecekonduların emrine duran
kentine bakarak yeniden
dal olup,
ağaç olup,
unutma beni olup
toprağın zenginliğinde
piyano karasını,
amansız geceden
nasıl alırsa
salınacaksın sen de,
duy
Kesme aynalarla kaplı maun salonlarda
ondördünde bir gelin,
göz alan
ay çakıntısı benzeri
saçlarında mum çiçekleri,
elmas taç

"Al sızını sevdiceğim, çal hevesinle,
Çal söyle benim şarkımı sevdalı sesinle."
Nezaketli utanışlar,
sevgi antları
sonra düşüş,
gel,
korkma,
dişlerinle çektin sen hayatı

ve bana neler öğrettin sertliğinle,
onu gurur edemedin,
izin vermediler
bir ses gidiyor Küçük Çamlıca'dan,
Nevruzların içinden
Kalpaklı bir mülâzım-evvel,
Batum'a doğru
o yıllar tifüs, savaşın ayrılmaz haberi
Öteki ta batıda sarp kayalar koyağı
Şimdi hepiniz bana kaldınız,
bilsen ne güç
başladığınız ve bitirdiğiniz ömürler önümde
Çok çocuklu bir döl yatağının gömülüşü bu.

Acı,
ah,
itip büküyorsun beni
duygularım inancımı aşıyor
yenik düşüyorum anıların göksel duruşuna
öpülesi ağzında kilitli kalan sevgilerin
bedenin
kadın,
elinde
çocuk
yüreğinin sızıyor nemi toprağa,
durun
biraz daha bakayım,
durun
çıyanları bağıranlara karşı, ben güzelleyeceğim.
Kürekleri tutanlar duyumsamıyor aramızdakini.

Bilmiyorum,
sen mi beni doğurdun,
ben mi seni.

Bekle,
bahar hep karların altındadır
Hüzün ağaçları serviler durma yeşildir
sarı olamaz ölüm öyleyse,
İstanbul işitiyor ilk piyano dersini
"Köylüler doldu bu kente"
demesi
ile ünlü,
ailenin en güzeli
ham tahtaya inen seslerin
söylediğin şarkıları bastıracağını sanmam

duyuyorsun
biliyorum,
duyarlıydı kulakların
beni uğurluyorsun kapıdan
örttüğünde zamandır geriye doğru taşan
samur saçların
kat kat iniyor omuzlarından...
"Nasıl oldu, bilseydim ben...
Yazık..."
bir ölünün ardından en çok söylenen
yürüyorsun,

doğacağın güne yönelmiş
kızına bak,
seni tanırdı diye
deliriyor mu yoksa,
hayatı dipzarına dek kavramak için
eziyetli takvimlerini yaşamanın
anlamak için ölümü,
dehşetle,
saygı ile.
Pencereyi örtüyorsun,
mevsimler içiçe
daha beni doğurmamışsın,
dağlı babam yok
sevilmiş,
beğenilmiş,
çekilmiş yüzünün
kimlikten çıkarılıp elime
tutuşturulanı ile
iniyoruz Yeldeğirmeni'nden el ele
gülüyoruz,
"Sen ye, ben tokum" diyen
ışıltılı genç sesinle
ara vapurlarından bir köprü kuruyoruz
Bir geçeneğin ucundasın
kapıdan bakıyor
çocukluğum
seni onunla
uğurluyorum
şimdi döneceğiz evlere.

81 baharında,
biliyorsun
İstanbul'un iki baharı da ünlüdür
birinde gittin,
öbüründe döneceksin
kapıyorsun
kapıyı
geçeneğin
ucunda

N'olur,
göremiyorum
durdurun biraz daha
elimi süreyim taze kazılan yanıma
soruyorum, içimde duran yılların
özünü nerde besledim acıyla
belim hafif, eğiliyor içim asıl.

Hep o soru yüreğim çarptıkça
Beynimde,
belleğimin karanlık çılgınlığında
Ben mi seni doğurdum,
yoksa
sen mi
beni?

Ocak, 1981
(Sanat Olayı)

DOĞDUĞUN YER GENÇLİĞİNDİR

Bir sevdaya yakılan ağıt
Bir ölüye tutulana eştir
Ecelle yiten anıldığında
Her şey susar.
Yeniden sevgiyi istemek
Sevgiliyle bağımlı değil

Özlenen sevgidir sevgili değil.

Bitmiş sevdanın ağır hüznü
Aklın
soğuk limanına siner
Usluluğun yosunla etlenmiş geçeneklerinde
Yetmişlerde bağrılmış bir adın
Döne döne
Yankılanışı
Dokunuşların
yeniden öğrenildiği
Öpüşlerin açıldığı
Ayıp sayılan
Ya da aşağılanan
Cinselliğin
hani şu
Can yakmanın iz bırakmayan morlukları

Sevda sözcüğü
her zaman
başka
Nasıl soyunulur arzulardan sorarım
Salt kösnü müdür alışkanlığın sultasında
kalmayan
Bir çocuk gibi
yoluna konamamış
Bir çocuk gibi
sağanaklı
Vurgun yemiş
Sıkılgan
üstelik yürekli
O çocuk geziyor kentimizi belleğiyle.
Eminönünde güvercinleri el yordamıyla gören
Karadağdan göçmen,
ortodoks olamayan bir müslüman
Peygamber çiçeği yeldirmeli yengem
Beş yaşın sıska bacaklarıyla dinelen
Güzelce Kasımpaşa halk dispanserinden
Zafiyetine beslenme reçeteleri sunulmuş
Gözleri
ciğerleri
kemikleri
dirençsiz
Beş vakit namazında kadına sokuluyor;
– Ben büyüyünce
yengeciğim
Sana neler alacağım bilsen
/dur öksüzüm dur hele
seyaptır bu hu çekenleri

yemlemek,
sen büyü.
canın sağ, kafan selamet, kısmetin has olsun da
yengen kalır mı
o günlere,
haşa estağfurullah allahım verdiğin
nimete küfran olmaz,
gözlerimin perdesi artıyor öksüzüm,
yeni cami kubbedir,
denizin
Üsküdara asılı mavi örtüsü bebeklerime inen
olmalı.
Haydi vakittir,
ikindidir./
– Yengeciğim Eyüp Sultana gittiğimizde
Tahta oyuncaklar aldığımızda. –
/Yürü garibim yürü İstanbullum yürü./
Eyübün halk çocuklarına oyuncakçılık eden 93
savaşı gazisi
Tahtanın gevrek bükümünde,
talaşın sıcak kokusunda
Boyaların en doğulu olanını güneşe gerip
bakıyor.
Semtiyle döl bağlı oyuncaklar bunlar
Müslüman kadın
zafiyetli çocuk,
üç mor
üç eflatun
üç ebrulı güvercini doyurup
Köprünün korkuluklarından denize çeviriyorlar
bakışlarını.

Cibalide fabrikalar vardiya değiştiriyor,
İçelden dört kadın daha Galatada işe başlıyor,
Bir bahriyeli Cebelitarıkı düşlüyor.
Ben oturuyorum
beş yıldır düzenlenmeyen
kitaplarımın arasında
Kâğıtlar sararıyor
mektuplar postada yitiyor
Çekmeyeceğim telgrafların en kısasını arıyorum;
Artık bitti/
bitti artık/
bitmişti/
artık/...
Artık güçlendirir mi önüne geldiği sözcüğü.
Hainlik söze inince zayıflıyor mu ne.
İstanbulun yaman yürüyüşçüleri postacılar
Beklenmiyorlar benim açımdan epeydir,
Yazışmaların iş içerikli olanları
İnceliklerin yaşamayan özeniyle gidip geliyor.
Ak bir dosya kâğıdında değişen tarihler
İkibin yılına ondört yıl kala
Hiroşimaya bomba atan uçağın yıldönümünü
gönüllü bir intiharla yeniden kutlanıyor.
Çağdaş iletişimin sonucu duyarsızlık mı,
olur mu,
oldu mu bile...
Acı ve dehşet
gündelik yüzlerdir
Aldırmazlığı yoldaş edinmek
ehlileştirmek midir uygarlığımızı
Yoksa çağımızın yeni adı bu mu olacak?

Teknolojik dehşeti
sarmak
uyutmak
baştacı etmek belki
Seni seviyorumun,
gündelik teşekkür ederime eş kılındığı
İlkelerin sevincin üvey kardeşi olduğu
Çünkü sevinç coşkunun nikâhsız yetimidir,
kentsoylular
ciddiyete biter
Acıysa sabrın.
İşte oturuyorum yarısı başkent olan bir Orta
Avrupa caddesinde
Yaz veremli bir zengin kızı gibi geziyor önümde;
Brandenburg kapısında Bach'ın sesleriyle
dalgalanıyor atlar
Çıkıp gelinmiş bir kentin yabancılığı
Bir balkonun denize açılışı gibi
hem umut verir
hem hüzün.
Derbederliğin Beatles'la dost olduğu
Parasızlığın senin şakacı genç yüzünle bezendiği o
İstanbul'da
Aşkınlığın kitapları yakılıyordu.
Sundurmaları olmayan yapıların yoz dikilişi.
Güneydoğulu bir işçi cebinde tarhunuyla
Ortaanadoluyu geçiyor,
Marmaraya varıp
dikiş tutturamıyor,
Hamburg'a ulaştığında
Bütün dış orospuların

nasıl da Almanca öğrendiklerine
çocuk gibi şaşıyor...

Türküleri elektronik sazlá çalan
bol paça
gariban
hemşerisiyle
Duvarla bölünen kente varıyor.
Konuk işçi çocuklarının boz parkında
İki kuzey afrikalı aynen bağdaş kurmuş
Bir alman öğrenci
yaşı kırkı geçmiş
eski Katmandu'dan
edindiği bilgelikleri toplumuna dayatarak koruyor.
Ulaşım araçlarının uluslararası her biriminde
Afrikalılar
bellidir
ikisi yukarıvoltadan.
Doğayla kucaklaşan çok eski bir geçmişin
Yumuşaklığını özleyerek esrarlı sigaralarını
sarıyorlar
hep elektrik renklerini kuşanmaları
Yitmiş güneşlerini unutamadıklarındandır.
Ben önümde
Berliner Weis bardağı
İşlevselliğini doruğuna taşıyan bu kent
Taptaze bir kız
yüreğini avuçlayarak
alışkanlıkla
sunuyor

dolara,
marka.
Göğüslerinin arasında beyoğlu taşından haçları
Öfkeli değiller,
sevinmiyorlar da
Dişleri apak porselen
Gülmek gerekir, iş giyimidir
Buradan baktığımda kentim
güzel kentim bana daha yakın
Onu bağrımda unutulmuş bir çini gergefin
karanfillerinden yansıyan
İtrı'nin müziğinden duyuyorum

Doğduğum yer gençliğimdir
biliyorum.

Kapalı üretim değişmeyi getirmez
diyor almışsekizlerden Wolfgang
– gözlükleri John Lennon'un eşi –
Değişiklikten ne anlıyoruz sorusu
– felsefeyi Marks'ın okuduğu yerde öğreneyim –
diye yola çıkmış Fransız Jean Paul'den
Doğanın tanrı sayıldığı tüm kültürleri yerle bir
etmekten yanıtı
İranlı öğrenci Arşedir Horabiden.
Kaç yıl geçti,
düşünün diyor
İstanbullu Mehmet Ali

Hâlâ Lozanda'yız
hâlâ Berlin'deyiz
hâlâ Paristeyiz
Mühürdardan aşağı koyaklarda bir kum motoru,
yönü Topkapı sarayı
Sultan nevruz,
Hızır İlyas yaseminleri
Ben hep inandım
hep ama
hep
– Öğrendikçe umut daha mı geriliyor ne –
açıklaması Bolivyalı
ressam Juân Azcoitia'dan
Hayat kavgadır beyler
diye kafa tutansa
Jean Paul
Gözleri bir bröton kırı gibi uzak dingin.
Bu gece Wilmersdorferstrasse'de Perululular çalıyor
diyip kalkıyor
Mehmet Ali
gidelim haydi...
Söylenmemiş tutkunluğunun vurduğu kumral
bakışın
Nur-u aynim,
devletli sultanım
beyninin çeperlerini kazıyan anılaşmaların
silinmez ustalığını hep bana yorma,
omuzlarına
bir ikindide hayretle bıraktığım başımı
sağaltan ellerini unutur muyum hiç.
Var mısın

gidelim henüz kurulmamış o kasabaya
tek düşümüz olan o yeni yepyeni hayata,
mahrumiyet bölgesinden çıkarılmak üzre
tasarlanan
birlikte çalışacağımız
dostlarla
omuzdaşlarla.
Yüksek gerilim ünitelerinin
Kanaletlerin
konutlaşma alt yapılarının
fabrika yapan fabrikaların
Shakespeare gibi Nâzım gibi ustaların kaleminden
çıkmışça
güzelliğin tacıyla donanmış bir gerçeğin
yaratılması için bizleri seçmiş
O kasabaya.
Bir şantiyeydi
bizim
sarayımız
olacaktı...
Yüksek fırınların harında
yüreğimiz taylar gibi
hasat şarkılarımız senfoni orkestralarında
seslerini çoğaltacaktı,
Olmadı...
daralıyoruz
ağır bunalıyoruz
Sıkılmak hayatımızın padişahı.
İstanbul,
düşleriyle bir yerlere çekiliyor
İç yorgunluğun sana

özletiyor
yurdunu
Geçtiğin yerleri dikenler bürümüş
Sel yataklarından çamurlar akıyor
Biz senle hiçbir semti ayrı yaşamadık
Gitmesek de tanırız
çok konuştuk.
Yılların
yığıntıları,
senin
yoksunluğun
vücudumu dağıtıyor dışına dışına çekip canından,
kalanı ise
herhangi
birilerine
ikimizde
cömertlikle sunuyoruz

doğduğumuz yer gençliğimizdir biliyoruz.
Her şeyi bana yorma
dayanıklılığımızı,
aptallıklarla katlıyoruz.
Ağzımızda Çin muzunun ballı tadını emerken
Televizyonda vuruşanları,
açları,
güzellik ecelerini
avanak dizileri
Çok bilmişlik ayaklarına yatarak izliyoruz.
Acı kavlayıp pörsüyünce
yaşamak

duyarsızlığın
göbeğinden salgılanıyor
Çağımızın düşmanlığı emzirmemesi için
Sevgiyi bulmalıyız
Hiçbir kadın,
hiçbir erkek
birbirine değemiyor.
Görmek için bakmıyoruz ki...
zaten
körüz.
Ağrılar
içindeyiz
Bir gençlik mi gerçeğin mirasçısı
Yalanın baş tacı edildiği tarihlerdeyiz
Öylesine alıştık ki duymamaya
Kimin ne dediği
umurumuzda değil
Bin dokuz yüz seksen beşlerden geçerken...

Aralık 1985, İstanbul
(Broy)

LODOSLAR KENTİ

Sanırım bu kenti anlatmak için
çok şair ömrü tüketilecek
Kimi özlemle,
kimi öfkeyle anacak onu.
Kimi benzersizliğine ülkeler feda edecek.

Şimdi,
ya şimdi
yeni bir çağa girerken
çözmeye davranmak için dünyayı
bu karmaşaya,
bu çöreklenmeye,
bu arsızlığa
anlamlar yüklemek
olumlamak için onurum el vermez.

Lodoslar kentinde
üç yanı tarih denizleriyle çevrili bu toprağın,
üstündeyim yine.
Sabah yıldızları solarken gökyüzünde
bir başıma,
yürüyorum.
Ortalıkta
kâğıttan burgaçlar uçuşuyor.

Uzaktan uzağa bir helikopter sesi,
önleri sulanan sabahçı kahvelerinde
taş plaktan çalınan gazelin üstüne iniyor.
Anılarımı,
umutlarımı yatıştırıp
sevdamı yeniden düşünüyorum.
Büyük kentlerin boş caddeleri esinlendirir kişiyi.
Biten yüzyılı,
kendimi düşünüyorum.

Hayata
olan,
sana
olan
çocukluğuma
olan
özlemimle
öğle uykusuna doğru yöneliyorum.

Yatacağım yine senin koynuna akarak,
başlayacak lodos ikindisini gözlerim örtük
bekleyerek.
Aramızda saat farkları falan filan,
ülke farkları falan filan,
ömür farkları falan filan...
Kızıl bir güneş Sultanahmet yöresinde
demleniyor,
minareler arasından,
Hafız Post'un seslerinden geçerek,

dudaklarıma takılıyor.
İstanbul,
Can kuşumuzun ta kendisi.
Haydi sevdiğim benim tez ol.
Trenlerim kalkıyor,
yoğun bir kömür kokusu;
uçaklarım kalkıyor,
gökyüzü inik ağır;
otobüslerim kalkıyor,
otogarlar kusmuk içinde,
gemilerim kalkıyor,
eski limanın balık yatakları dağılmış.

Gitme,
sakın ha gitme...
Ölürsün.
"Canlı cenaze o artık," derler ya,
tıpkı öyle işte.
Çin'den, Maçin'den, Hint'ten, Yemen'den
Şikago Mezbahaları'ndan
Paris Komünü'ne
neler konuşurduk biz seninle,
unuttun mu?
Saydam göz odaklarından beynine yerleşen
yüzümü
sarıversen avuçlarınla,
öpsen öpsen,
dudaklarımızda sevinç.

Belleğindeyim senin
ağlamayı sevmem,
Bilirsin.
Gece yol alan bozkır trenlerine bile dayanıklıyım.
Uçak alanlarının
bedenimi dalayan elektrik vurmalarına bile,
gülümseyebilirim.
Kuzey Amerika'nın,
sırtları boşluğa yaslı cam gökdelenlerine baktığım
gün

tarihin ağırlığına yazgılı olmanın,
bir lutuf olduğunu düşündüm.
Kader benzeri, başaçıkılmaz olsa da.

Seni çağdaş bir akılla seviyorum,
deli dolu,
gözüpek,
söz dinlemez.

Günlük algılamanın dar bilincinde sevda
barınabilir mi hiç?
Tıpkı tarih gibi.

Katlarla süren bir yapının civa mavisi
solukluğunda
asansörler arası havalandırmalardan,

kimyasal dalgalanmalar yayılıyor.
Lanetlenmiş savaş patronları,
bilgisayarlara
insan suretlerini programlatıyorlar.
Diskler yetmediğinde,
"Trilyonlara katlayın sayıları, aptal aptal
durmayın!"
diye bağırıyorlar.
"İnsan programlanabilir bir nesne oldu artık,
işler daha da kolay;"
diyor
aralarından biri.
Ağzında havana purosu,
bak
hatırla,
biz onu nice olaylardan tanıyoruz.
İlk sömürgecilerin ahvadındandır.
Ah sanatçılar,
siz ne başa çıkılmazsınız!
Anlatımınızda uyumsuz olan hep doğruluk
kazanıyor.

Saratoga uçak gemisi geçiyor Boğaz'dan,
bu haber yayılmaz mı kentimize hiç
anında,
ta kırklı yıllarda,
ufuk çizgimizde ilk beliren,
ağır gövdeli Missisipi gibi,
çocukları coşturuyor bu da.
Üsküdar yöresinden,

itişerek iniyor ayakkabı boyacısı veletler,
uykusuzluğa bağışıklıkları var nicedir,
salt düş görmeye uyuyorlar.
Arabalı vapurda kıkırdaşıp terliyorlar.
Dördünün cebinde toplam iki binlik Fatih'li
banknot,
yeter de artar.
Beyoğlu'ndaki lunapark tranvayına asılıyorlar.
İyi beslenmiş, iri kemikli gepgenç askerler
basketbolcü salınışlarıyla yürürlerken
"Hello Rambolar, tamam mı?"
diye bağırıyor,
Bulgurlu'da
yatır bekçiliğine duran
Hadiye Teyze'nin oğlu Çolak Ragıp.
Amerikan askerleri haylazlar demetine
dönüyorlar,
ellerinde,
sunulmaya hazır cikletleriyle.
Tramvay çanlarının arasından
bir avuç ak badem çocuk gülüşü çarpıyor
yüzlerine.
Tahta kutularını o ters durumlarında bile
ustalıkla taşıyor küçük aylaklar.
Tek bir noktaya yapışık yara kabukları bağlamış
incecik elleriyle,
sıkı sıkıya dengedeler.
Kuş üçgenleri,
güneye doğru yol alıyorlar.
Yatır bekçisi ana günlerden bir gün
gamın kederin Müslümanca bir yakarış olduğuna

tam inanmışken
tek oğlunun
köprü altlarında
heder edildiğini öğrenecektir.
Bu vakaya,
daha vakit var.
Öğrendiği yıl,
o zavallı kadının
saçlarına,
yuva yapacak kuşlar,
Kuru dallara dönüşecek iyi günler yaşamamış
bedenciği.
Gözleri bilinmez bir boşluğa dikili,
ağlayacak,
ağladığını
bilmeden.
Ayırt edilemeyecek sonunda türbenin boz
kümbetinden
ona da mum yakacaklar.
Çocuklarını
beladan,
ayıptan,
korumayı yakaran yoksul anacıklar.
İstanbul,
çaresizlerin çare saydıkları yatırlarıyla da ünlüdür.
O yatırlar ki
olmayan servilerinin tütsüsünü duyurur yüz
sürene

Ben acı çekiyorum.
İstemiyorum,
istemiyorum.
Küfürün bini bir para bende.
Sözcüklerim yüz kızartıcı
yakası açılmadık
kısacası
ağzıbozuğum bu günlerde.
Haftalar boyu yalınayak dolanarak
dağdan tepeden derlediğim,
yabanıl bir çelenk işte
dikenleri dipdiri ısırganları sıcak
başıbozuk hüznüme uyan,
bir çelenk işte.
Dağlıyor,
kavuruyor kollarımı.

Ah çocuklar, ah!
Anında büyüyün,
lütfen.
soluklarınız kirlenmemişken,
her gelen güne gülüp dururken
Sarayburnu akıntısını,
Ahırkapı fenerini,
Sirkeci garını,
Büyük postaneyi,
Nişancayı,
Edirnekapı surlarını
öğrenirken
aşağılanan,

horlanan,
ölmeye bırakılan
sizlere dair hiçbir şey yapamamak
– ki sizlerin yazgınızı,
ne yalan söyleyeyim,
açıkça bilen biriyim –
beni hain,
duyarsız edecek bir gün.
Bu böyle olacak,
Evet
evet,
biliyorum.
Büyüklerin obur çirkinliğine
alışabilmek için üstelik
İstanbul'u böylesine tanımamak gerek,
bunu da
biliyorum.
İmam tahtamı kanatarak kendime bastırdığım,
bu ölüm çelengini
salıyorum düşlerimin laciverdine.
Bilinmezin
çeşmibülbül bükümlü dalgalarına dolanıyor
yaprakları
ulaşıyorlar
yersiz çocuk mezarlarına.

Giden günlerin içinden sana ulaşıyorum.
Hayatın,
ölümü doğrulamak olduğuna kim beni
inandırabilir.

Belleğime kazman tüm kentlerimde sen varsın.
Dünya coğrafyasına kanla oyulmuştur adları,
Her harfleri ilk alfabenin saflığına sahip.
Unutma
küçüğüm,
hele büyü nerelere gideceğiz seninle bilsen,
diye kendime verdiğim sözleri tutarken sırayla

Sol omzum üzerinden tutup sana özlemle
gülümsediğimde
kösnünün,
trilyonların,
borsa simsarlarının,
altının
yoksul uluslar üstünde ilk sınamaları yapılan
ilaçların
yalanları ki,
şimdi tüm dillerde aynı çekimle kullanılıyor
insanlığın bugünkü yüzünü yazıyorlar.
Oysa biz,
tarihin uygarlıktan ibaret olacağı yüzyıllara
doğruyuz.
Hatırla,
Bunların arasından sıyrılıp
her açıdaki enlem ve boylamdan

"Seni nasıl da seviyorum,"

diyen sesinin bana ulaştığını
bil isterim.

Prag'da
göveren turuncu bir sonbahar haftasında
bir sokağa tüllenerek serpiliyorken akşam
hani yüzümü yüzüne çevirip
o eşsiz sevişmelerimiz,
o eşsiz beklemelerimiz,
o eşsiz karabasanlarımız,
o eşsiz sorularımız,
o eşsiz güvensizliklerimizdi
yaşanan
zamanı
yoğunlaştıran.
Bizi birbirimize bağlayandı,
yetinmezlik duygusu.

Yüzümün mührünü alıp gönlüne
terlemiş,
ensemi öpüyorsun
sırtına,
gömüyorum kendimi
topuklarıma,
kayıyorsun
aramızdaki geçilmezlikte
süsen çiçekleri eriyip salgılanıyor
nemden
mor damlalar oluşuyor.

Boynumdu,
Spıros Evangelidis ustanın Kadıköylü hokka gülleri.
'Yine bu yıl Ada sensiz içime hiç sinmedi'
şarkısını
söylerken Münir Bey
Saint Joseph lisesinin papazları
yarların
üstünden,
denizin dalgalarına dingin ve Hıristiyanca bakarken
bir kadınla bir erkeğin dünyayı kavrama arzularından beslenen
bir cesaretle alabildiğine sevişiyoruz.
Süsen çiçeklerinin esrikleştiren buhurunda
yüreklerimiz çarparken birbirinin üstünde uçuyoruz
Prag köprülerinden
Birden,
kocaman sarışın bir adamla karşılaşıyoruz.
Terli,
çıplak gövdemi sakınmıyorum ondan
senin sakallarınla örtünmek yetiyor bana.
Yüzünün tümü ışıkta onun
gülüşünde tiril tiril bir şeyler,
Bursa ovasından
"Ne o çocuklar?" diyor.
"Ne o cancağızlarım?
hep adettir Chagall ustadan beri,
hatta
kutsal kitaplardan beri

sevenler yükselir göğe doğru kentler uykudayken.
Bizim oralara bu hiç yabancı değildir.
Cinler,
ecinniler tayfası engel çıksalar da
uçarlar efendim sevenler,
kime ne?
Yabancım değilsiniz
böyle tanıdık bakan iki kişi
yurdumdandır bilirim."
Biz,
şaşkınız.
Ona,
rastladık
ne şanstır bu
kutsanıyoruz belli ki
mutluluk böylesine taçlandırıldığında
gövdesi dar geliyor kişiye,
can evi zorlanıyor
Bir marş duyuluyor ağırdan
Nefeslilerle,
yaylılarla çalınan
vurgulular yok
O da hafiften mırıldanıyor
Ekim Devrimi'nden
bilinmeyen kahramanlar için söylenmiş.
Marştan çok
bir romansı andırıyor
derin,
duygulu.
Kenetlendik birbirimize
"Bunları imzalar mıydınız, lütfen," diyoruz.

"Çünkü hep yanımızdadırlar."
"Elbette,
haydi öyleyse,"
Tüm şiirlerini söylüyoruz.
Sözcükler alacakaranlıkta ışıltılarla yağıyor
üstümüzden
dizelerin gücü savruluyor yerküreye
Ben
peki
niçin
ağlıyorum?
sevinçle sarsılırken?
Niçin,
niçin
ağlıyorum,
niçin?
"İnsanlar tökezletirler arada hayatı," diyor.
Sırtını duvara dayamış,
mavi gözlerinde ince bir hüzün
"Şimdilerde sevdasını yitirmiş gibi duyuyor
insanoğlu kendini.
Özü çürütülüyormuş gibi duyuyor.
Geçecek bunlar da, geçecek.
Tam bir Bektaşi gibi söylüyorum hafif şakacı,
ama kesin.
Yaptığım her şeye onurla imzamı atarken
kolay değildir,
çocuklar bilirim ben."
Bu gözyaşları nereden çıkıyor?
Nasıl anlatsam size?
"Sakın ha, sakın!

Hayat sürekli yatağını değiştirir."
Yeni yollar arar ve bulur."
Evet
biliyorum ben de,
gerçekten biliyorum,
nasıl anlatsam size?
"Arasız sınamak bitmeyecek.
Vakitler
geçiyor,
mevsimler
peş peşe.
yeniden doğuyor emeğin tarihini okuyacaklar,
vakitler
geçiyor,
çağlar
peşe peşe.
Özgürlük sözcüğünün alınlıkta olduğu bir yüzyılın insanısınız.
Vakitler
geçiyor,
haydi."
Boğaz yalılarında çalınmış,
unutulmaz bir fasıl şarkısının
tınıları içinden
yürüyor saçları dalga dalga
"İnsanoğlunun serüveni
özgül gelişmesinin kozasını örer sabırla
yeni sözcükler ağar koza delindiğinde
salt aşağılanmayı ayırt edememek öldürür kişiyi,
aşağılanmak değil.
Böylesi bir körleşme olur mu insanoğluna canım,

inanmam."
Başka bir düzlemde onaylanmış şiirlerinin içinden
şair
geçip
gidiyor
ölümsüzlüğüne.

Şimdi
sen ne yapıyorsun
bilmiyorum.
Oysa öykümüz bana arasız heyecan veriyor.
Yükselebileceğim her noktayı onda denedim,
deniyorum,
korkmadım hiç.
İnmeyle gelen korkunun gövdemi kesmesini
istemedim hiç.
Sakatlanmış,
yarım kalmışlığın
yazıklığım istemedim hiç
ezberletilen
alıştırılan şeylere kuşku duydum hep.
Kendimi denetledim,
denetlenmemek için
Bedenimi sana sunarken
seni aldım,
çünkü böylesi eşitlikti.
Yaz bahçelerine atlayan çocukların önlenmez
neşesiyle,
ilk dişlenen eriğin
doyumsuz tadıyla,

cinselliğe ilk dokunmanın
şaşırtıcı duyumuyla
dünyada dolaşan biriyim
sakın
unutma.
Kolaylığa kapalıyım,
kapalı kalmak istiyorum.
Hayatı sevmenin kuralları bunlardı.
biz koyduk,
hatırla.
Söz verdik,
ant içtik
hatırla.
Kollarımı uzatıyorum serin bir baharın içinden
öp,
diril,
dikkatin bilensin.
Buraları düşle,
bir Haliç vapuruna atla.
Elinde koku çantacığıyla gezen Müslümandan
misküamber al.
Kehribar ağızlık al,
miskal al.
Feriköy Latin Katolik mezarlığından
ballıbabalar, labadalar toplayan cılız çingeneler
dipliyorlar İstanbul'un kurşun şamdanlarını.
Otları sararmadan mübarek Eyüp'ün
bağırtısız hayatlarına çekilmeden ev ahalisi
seni
her yana taşımak istiyorum
sevdam benim.
Küllenmiş yüreğini ısıtmak istiyorum.

Bu lodoslar kentine
ne sözcükler yetiyor,
ne tanımlar.
Çocukluğumuz
ancak yakınlaştırabilir onu.
İkimize
dizlerine
dayadığımızda başımızı
mırıldanacaktır gizli öykülerini bize.
Dinle,
elimi al
yavaşçacık,
sus...
Yüz kişilik sınıflarda giyimleri ağarmış ilkokul
öğrencileri,
kırılgan elleri
tek ortalı saman kâğıdı defterlerinde.
Dışardaki kapalı denizde
batık enkazların arasında
dört dönüyor kaltaban deniz kızları
onlar.
İç Anadolu'nun
çelimsiz,
ağır adımlı,
güzel gözlü inekleriyle dolu panayır yerlerinden
kaçmışlar.

Pulanyalarının başında,
dudakları sigaralı hep aynı o adamlar

Feshane yöresine kürünmüş hayalet fabrika artıkları.

Amcalarımın tümü veremdi.
O kumral güzeli erkekler
elleri beni şaşırtacak kadar iri yorgun.
her soruma.
Güven dolu bir evetleri vardı
Sırayla ölürlerken
Makedonya dağlarına çevriliydi
yüzleri.
Bir kahramanın ölümüydü onlarınki,
adsız,
alçakgönüllü,
namuslu.
Hiç rastlanmaz şanlı söylevlerde onlara.
İşte
ben
yazıcısıyım
onların
ve arkadaşlarının
emeğin büyük sahiplerinin,
yazıcısıyım,
ne onurdur bu.
Tüm öksüzlüğüm boyunca
çocukluğumu incitmediler.
Öldüklerinde
yoksulluğum çıkıverdi karşıma.

Haydi,
Koltukaltlarımın gölgesinden kavra
çıkar beni
duvara
göreceklerimiz var.
Sen de tırman.
Bir kere daha öpüşelim
Al ağzımı
doya doya
duymasınlar,
yavaş ol.
kokuşma yıkıp, savurmadı
Ekskavatörlerin dişleri,
sökmedi henüz burayı
tedavülde adı yok.
Ne kumarhane,
ne beş yıldızlı otel,
ne yüzme havuzlu süper lüks villalar,
ne genelev,
ne oto galerisi
yapılamaz.
Göreceklerimiz
tüm zamanlara kaydedilenlerdir.
Bayram dilencileri,
sövelerinden fırlamış tahta kapıların dibinde
onmaz uyuzlarının irinini damıtıyorlar.
Bir eski Ortodoks papazı
kanı rutubete kesmiş
handiyse kör bir hafız,

yatalaklara dua yolluyor.
Bekle,
sabırla
zamana dokun.
Unutulmuşların,
hiç acelesi yoktur.
Onlar şeyleri
o yalın uysallıkla algılarlar.
Takvimler değişmez.
Yürekleri ağır atar.
Bak
şu
pisipisi otlarıyla süslü
patikaya.
Bir yaz konağına çıkıyor,
ince bir ırmak gibi.
Çıkırıklı mermer kuyuyu
dolamış yaban menekşeleri.
İki muhabbet kuşu,
telkâri altından bir kafeste.
Küçük bir çilli kız.
Başında,
bir taç kırçiçeklerinden
sapsarı lüle saçlı,
kuyuya dayanmış,
bu benim annem olacak ilerde.
Dünyadan,
kimseye gözlerinin yeşilini sunamadan gidecek.
Boynundaki inciler
kadife kordelasına dolanmış,
filizi tafta robu bedenini süslüyor.

Elinde
Japon mağazasından alınmış bir taşbebek.
Yanında,
geçkin mürebbiyesi
bir İtalyan mandolini tıngırdatıyor.
Santa luçia parçası
bu,
gülme duygusu veriyor insana
İstanbul'un homurtusu kesiliyor bahçe duvarında.
Bir limonluğun kapısı yarı açık,
İçinden yeşil bir nem dağılıyor.
İki çıkışlı,
mermer merdivenlere açılan,
masif kapının bronz heykelcikleri
zamanla bu nemden yosunlanacaklar.
İkinci katta saydam hizmetkârlar
mırıl mırıl bir şeyler
dudaklarında.
Kokulu sabunlar eleniyor
ellerinde
sonu gelmez ak çarşafları katlıyorlar.
Dört metre tavanı
bağdadi sedef kakmalı
pencereleri
güneşe örtük
ağır lahur perdelerle.
saraylara layık görkemli saatin sesiyle dolu,
kıpırtısız bir odada
dinginlik
samur bir kedi olmuş uyuyor.
Ninelerim

oturuyor
karşılıklı.
Doğulu olan
doğu yönünde,
batılı olan
batı yönünde.
Sarışının,
Girit adasında,
fıstık çamlarının sakızlı gövdesinde tembelce
gezinen sedef parmakları
genç kızlık hayallerinden yorulmuş,
ak taştan evler sıcakta uyumuşken
Tanrılar denizine umutla bakıyor.
Abonoz saçlı,
duru tenlisi
tunduralardan inmiş suvari babasının yüzünü
gittikçe unutmakta
oysa son doğan kızı o, ailenin.
Bin dokuz yüz on yedi yılının
devrimci komiserlerinden otuzlarındaki baba,
bir piyanonun önünde çekilmiş fotoğrafında,
dimdik vurucu yakışıklı duruşuyla,
kararlar için yaratılmış uçarı bir adam
bir Nagant tabanca
şakağında.

Gencecik kadınlar
birbirlerine doğrudan bakmıyorlar.
İçlerine dönükler,
sakinler.

Gözleri iri, kirpikleri ipeksi o iki kadın
dudaklarında çekici gülücükleriyle
önlerindeki ceylan derisi kaplı
fotoğraf albümünü okşuyorlar.
Çift yüzlü Bursa ipekleri
Paşabahçe fağfurları,
Brüksel dantelleri,
Şam hırkaları...
Köşede çakıntılarla karasını çoğaltan
Pleyel marka bir piyano
boydan boya
uşak halıları üstünde
kristal kâselerde,
gülsuyuna bırakılmış kıpkızıl karanfiller.
Bunlar,
çok genç kadınlar,
ikinci çocuklarının lohusalık mahremiyetinde,
henüz
yirmisine varamamışlar.
Meme başları ince bir sızıyla süte dolan
doğumlarla sürecek soy zincirini düşünmeyi bile
bilmiyorlar.
karınları,
gergin, parlak
kadife okşamalarla, ateşli sarılışlarla dolu geceleri,
doğu yönünde oturan.
Duvardan bir lut indirip yanma koyuyor.
Öteki kalkıp kadife cilde alınmış notaları,
saygıyla
lut'un
yanma bırakıyor.

Birden
dönüp
çevresi altın varak kesimli,
gösterişli bir çerçevedeki
buğday tınazları içinde
üvendiresine dayanmış
dinlenen
köylü tablosuna
hayretle bakıyorlar.

Zamanlar karışıyor çok kez,
evet.
İki çocuk gelin
soruyorlar
birbirlerine
"Niçin böyleyiz acaba, efendim?"
"Her şey çevremde ve kafamda ne kadar karışık..."
"Haklısınız.
Ben de anlayamıyorum."
"Öyle yoruluyorum ki düşündükçe."
"Zevcim bana da,
bırakınız bu fikirleri, diyor.
saadetimizin kalesi korunaklıdır,
endişeniz gereksiz.
"Acaba siz ne dersiniz?"
"Haklıdırlar muhakkak.
Akıllıdırlar erkeklerimiz."

İbrişimden bileğinde,
bir Ermeni ustanın ışıklarla donattığı pırlanta
bileziği
nazlı nazlı uzatıyor,
kahverengine dönüşen fotoğraflardan birini
kuğu boyunlusu,
gür kara saçlısı,
alıyor
Baklava kesimli Felemenk elması nadide yüzüklü
parmaklarının arasında tutuyor.
İki güzel baş,
eğiliyor
aynı resmin üstüne

Resimde
bir bahçe nefti,
derin.
bir çocuk
ıhlamur ağacının altında
ilk tüylenme gölgesi,
kıvrımlı, güzel ağzın üstünde.
Bir yeni yetme
erkek oluyor.
Bir yaz bahçesinde.
bir mermer havuz
bir veranda
bir yuvarlak masa
bir ak keten örtülmüş
bir haz'rolda uşak
bir Çin porseleni,

derin kâse
dört mevsim meyvesiyle,
silme
bir kız çocuk
kadın oluyor.
Bir kabarma kasıklarında
Bir balkon,
perdeler uçuyor,
kız çocuk orada.
Bir keman sesi
üst kattan,
bir alan saati çalıyor.
Bir balo davetiyesi
gümüş tabak içinde.
Bir altın tabaka
yirmi yassı sigara.
Bir erkek kırklarında
bir kapı aralamış,
bir bakış,
genç kıza.

Tut
sıkıca beni
çünkü başım dönüyor.
Bir cam filizi,
etime yürüyor,
bir kan topakçığı,
avuç içimde.
Bir arı geçiyor,
sıcaktan

duvardan sıyrılıyoruz.
Kartpostallar kucağımızda.
Kahire, Tokyo, Pekin, Berlin, İsfahan, Delhi,
Paris, Lizbon, Marekeş, Moskova, İstanbul
İçsel titreyişimi durultmak için
anlatmaktan başka ne yapabilirim.
Günümüzde
kim şiir okur,
deme,
Şiirin
tam zamanıdır.
Bak
şu şairler
evrenin boyunduruk takılmaz insanları.
Oturmuşlar.
Güneye yönleri
talanın vahşetine,
tiranların yüzsüzlüğüne bakıyorlar.
Mezopotamya'nın,
köklenip deşilen
bağrına bakıyorlar
Papirüs demetlerinden yapılma
bir Arap hançeri gibi kıvrık,
kayıklara.
yarılmış ballı incirler
bin bir derde deva nadide otlar
Suriye işlemeleriyle bezenmiş kumaşlar,
abonoz
fildişi
bakır

altın
firuze
kara akik
baharat
daha neler neler istiflenmiş
Dicle
Fırat
Nil
sularının engebesiz kıyılarını okşayarak
bu kutsal nehirlerin ninnisinde,
ağır ağır
ilerlerken kayıklar
oburluğun,
utanmazlığın canavarları
paramparça ediyor bu bütünlüğü arasız.
Ne ilkelliktir,
ne doymazlıktır.
Beyaz adam,
beyaz adam sen
tiksindirici, inanılmaz acımasızlığınla
insanlığın
topraklarını
ta Precolompt'an beri
bir mirasyedi şımarıklığıyla harcıyorsun.

Şairler gözlüyorlar
Küçük Asya'da
yılın en uzun günleri,
yalım yalım ışıldıyor kurşun minareler.

Deniz aşırı bir göçe niyetli
raconu işsizlik illetinden bozulmuş
bir genç adam köprüden sarkmış çatanalara
olumsuz
değişmez bir anlam yüzünde.

Bitirim bağrışıyla sokakları inleten
vereme aday bir gezgin satıcı
peşinde belediye zabıtası

savruk adımlarıyla kalçaları titreyen
Perşembe pazarında,
otuzunda,
bir sustalıyla son nefesini verecek
amaçsız gülüp duran kiraz dudak Süheyda

eski iskelelerin
çakı kesiğiyle kaplı banklarında
ölmeye oturakalmış emekli ihtiyarlar.

Fırın kuyruğunda
büsbütün ağlamaya bırakmış kendini
gündelikçi bar kadın.
Beyazıt yöresinde
saçları kurumuş samanlar benzeri,
şu,

Polonyalı turistler
hela kokan otellerin yetinmeye hazır müşterileri
neye yaradığı belirsiz ıvır zıvırı hevesle
yükleniyorlar...
Ülkelerinin yakın geçmişinden anladıkları,
sanırım,
sabırsızlıkla satın almak
blue jean, white jean, black jean.
Bu Doğu Avrupalı turistlerimizin özlemlerini
dindiriyor.

Vardiyalarından gün yüzüne her çıkışta
bulundukları yılı hatırlamaya çalışan işçiler.
İşte.
Karlarda,
yalınayak neşeyle koşuşan küçük çıraklar.

Gürültülerle dönüp duran bu dünyaya
şiirin tam zamanıdır.

Şimdi,
okyanusların yayımında
kıtaların arasında,
dinleniyoruz bir an.
Taşkınlığımızın soluk verme molası
devre arası
çevreyi kolaçan etmek zorundayız
yeniden toplanılacak yer daha belli değil.
Olsun...

Kiralık yazarlardan değildir şairler bilirsin.

Olgun bir akılla durup bekleyelim.
Çünkü,
paçavralaşan bu ağız dalaşlarından
hoşlanmıyorum.
Sözcüklerin yalama edildiği günümüzde,
bir kez bile
kuşkum olmadı,
yenileneceğimden.

Geçtim
şimdi
karşı
kıyıdayım
daralma anlarında dizeler mırıldanıyorum.

Nasıl yalan olabilir,
özgürlük,
eşitlik,
mutluluk,
sözcükleri.
Şairler bunları bizim için yazdılar
ve elbette biz de yazdık.
Hayattan kaçmaya bence neden yok.
Şiirin tam zamanıdır
anlatabildim mi?

Gerilimlerimizin gündelik prangasından
bir an çöz kendini
başarabilirsin.
Perçemleri alnında uçuşan bir öğrenci kız
şurada
bak,
gör.
Çürüyor hayatımız deme
mutsuz bir sesle.
Etlerimizi et gibi düşünürsen eğer
bacaklarımızı kemik, kan, kas gibi
yüreğimizi gelişmiş bir pompalayıcı
yani
her öğeyi ayırıp birbirinden
çekilip
ta uzaktan
bakarsan
çürüyoruz diyebilirsin ancak o zaman.
Bütünlüğün utkusunu yitirmemişler için,
insanı insan kılan o şey için,
diyeceğin yoksa
o zaman şairleri dinle.
İşte
baktı bulutlara öğrenci kız
koltuğunda tarttı ağır kitap demetini
"Bahar geliyor, duydum kokusunu,"
diye
konuştu kendisiyle.
Sekerek hızlandı caddede
birden aynı noktaya döndü gökyüzünde
sanki muştu yeri belirgindi onun için
"Bahar geliyor, yaşasın! Hayat ne güzel!"

bu kez
bir çığlık attı boşluğa...
Zamanı dirilten böylesi katıksız şeylerdir,
yozlaşma neyin alınlığı olabilir
düşün hele,
tüketir arasız kendini.

Yeniden kavrıyor yükseltiyorsun beni.
Esrik,
çıkıyoruz çocukluk duvarımıza.
Sakız Midilli yöresinden bir esinti,
burnumuzun dibinde,
Yaban meyveleri obrulmuş,
duyularımız alabildiğine keskin,
boynunu,
boynuma değdir,
atardamarlarımız sıcaklığını duysun birbirinin.
Ardımızda politikacıların söylevleri
tıkız,
homurtulu
medyalarda peş peşe akıyor,
pabuç bırakmıyoruz hiç.
Anlam onların ağzında boşalır, önemsizleşir.

Tükenmez bir ilgiyle kentimize bakıyoruz.
Kavramları zorlayan bir yerdir burası.
On milyonluk,
bin varoşlu İstanbul kentinde
Madam Katina

kalın, yorgun bacaklarıyla gidiyor,
elinde
filesi,
filede
kedi ciğeri
vatman Rıza durup bekliyor
eski tanıştırlar
sanki bir kız kardeştir,
Karagümrüklü Rıza Efendi için
Katina Harolambopulos,
göz göze gülüşüyorlar.
"Güzergâhımız birdir Madam, atla."
"Yayamız öldü dün, bilirsin vre Rıza."
Sultan Reşat Efendimizi alkışlamışlardandır.
Ne uzun ömür pa pa pa, derken
gidiverdi o da."
"Başın sağ olsun Madam'cığım.
Allah kalanlara uzun ömür versin."
Hayatlarında hiçbir hainlik olmadı onların.
Gülüneceklere
hemen güldüler,
ağlanacaklarda
mendilleri hazır.

Dem çeken bir kumru,
omuz başımdan kalktı.
İlk yağmurlar başladı,
çınarlar gölgelerini büyüttü Beyazıt'ta
örttüler iki gurbetçiyi
biri bozlak okuyor gizlice,

utanarak.
öteki 1972 doğumlu,
Ağrı dağına dönük oturmuş kurasını bekliyor.
Her üç sözün biri yurdudur kişinin,
onlarınki de öyle.

Paris'te Café de Lila' da
bir masa başındayız.
Tertemiz,
gıcır gıcır bir yerdir orası
mobilya cilası kokar,
garsonları görmüş geçirmiş
bir tanıdık edasıyla bakar.
Öteki dolu masalarda
o eski anarşistler
özgürleşmeye çıkan çözümü arayıp
hayır demenin kıyıcı tadını
kara atkılarına kibirle dolamış adamlar.
Ben
seni
her yere
taşıyorum,
söyledim ya.
Senin
beni taşıdığın gibi.
Düşlerimizi,
umutlarımızı,
gizlerimizi
sırtlandığımız gibi...
Çok şey öğrendik birbirimizden
sondakiler

hep
en önemlisi
yalınkatlığın mengenesinde gerçeğin
barınamayacağım örneğin
ve benzerleri...
Talihliyiz
Yine de aranıyorum seni
kendine alıyorsun beni cömertlikle
sofaları
yeni silinmiş,
avlusunda
çivitli çamaşırlar,
taşlığında
serin küpler sıralı
ahşap bir evde
bacaklarımı beline doluyorum
gülüşümüz,
pırnallar gibi dağılıyor
ortası elişi dantelli yastıklara.
Seninle birleşmelerimde
tüm evreni
içime akıtıyorum
erkeği tanımanın günah olmadığını öğrendim.

Müthiş bir çağdan ötekine geçiyoruz
üstelik bu yılların insanıyız,
biz ne mutlu.
Ben
kadınım
aklımla,
isteklerimle,

bunu
arasız
korlaştırıyorum
her yıl daha özgürleşerek engellerimden
yüzümün yarı kesiti seninkine karışıyor,
doyumlarımın eksenini oluşturuyorsun,
dokunuşlarımın en uç noktasına uyanık
boşanan yağmurlarda üstüme çektiğim
duyarlı gövdenin
sık bir orman giziyle bezenmiş arzularımı bilen
ellerindeyim.
Sevdiğinim senin,
karşıtımın üstelik
sen de öylesin benim için.

Sonra
kaba taş örgülü çocukluk duvarından iniyoruz,
adım
adım
uzaklaşırken yerimizden
biliyorum
çok canım yanacak,
hem de
ne çok
etim tırnağımdan sökülürcesine
kanayacak
tenimin altı
senden
ilk ayrılışımda da öyleydi,
direttim.
Kötümser olmadım yine de.

Sayrılaşmadım.
Kötürümleşmedim.
Lodosların gürleyen vuruşlarına alışığız biz.
Her dalga
bir kez çarpar gövdemize
bir kış dönüşürken bahara
niçe değişmelere uğrar doğa.
Doruklarda karlar erirken
nehirler cömertçe toprağı doyururken
sevdamız da değişerek ayrımını koruyor hep
terekesinde
kentimizin biz
onunla,
kaynaşarak çıkacağız geleceğe,
biliyoruz.

Şubat 1990-Nisan 1991
İstanbul

SON

İÇİNDEKİLER

O Dilini Unutmaz 5
İğdiş Edilmiş Çocuklar Menkıbesi 25
Al Sazını Sevdiceğim 45
Doğduğun Yer Gençliğindir 54
Lodoslar Kenti 65

Füruzan
LODOSLAR KENTİ



Füruzan'ın *Parasız Yatılı* adlı ilk öyküler kitabının yayımlandığı 1971 yılından bu yana onun edebiyatına yönelik eksilmeyen yoğun ilginin odak noktalarından birinin de, yazdıklarındaki şiirli anlatım olduğuna eleştirmenler dikkati çekmişlerdi. *Lodoslar Kenti*, bu değerlendirmelerin ne denli doğru olduğunu kanıtlayan bir kitap. Yazarın bu ilk şiir çalışmasında, okur, geçmiş, şimdiki, gelecek zaman alaşımında, değişik ülkeleri, insanları düş gibi gizemli bir iç içe geçişle izleyecektir. Bu düş, yaşadığımız günlerin, çağın aradığı, özlemini çektiği bir yenilenmenin sanrılarını da taşımaktadır. Yazar, insanın acılarını, beklentilerini bulanıklıktan arınmış güçlü imgeleriyle araştırıp yansıtmaya çalışıyor. *Lodoslar Kenti*'nde *Füruzan*, 21'inci yüzyıla girerken yaşadığımız, çıkmazlarında dönendiğimiz bu olağanüstü çalkantıyı kavrayıp anlatmaya yönelirken, kimi kez geriye çekilip suskunlaşan, kimi kez gemlenmez bir dikbaşlılıkla sesini yükselten bir duyarlığın yansıdığı bu çalışmasında İstanbul'u Lodoslar kentinin alınlığında tutar. Biz böylece dünyanın en eski metropollerinden birinin anlatısıyla dizelerde duyumsanabilen sıcaklığın, devingenliğin, okuru birliğinde tutacağına inanıyoruz.

Kapaktaki resim: AVNİ LİFİJ

KDV içindedir

ISBN 975.510.305-8